

Ligheder og forskelle mellem sætninger og nominalgrupper

1. Egen generel tilgang
2. Projektets emner
3. Mit evt. bidrag
  1. Argumentstruktur
  2. Modifikation
  3. Determination
4. Emner / idékatalog

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

1

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

1. Om min egen tilgang

- de la forme au sens
- linguistique modulaire → Nølke 1994

Lingvistens dobbelte målsætning

at beskrive den sproglige form

For eksempel ved at udvikle et regelsystem der kan gøre rede for hvad der er muligt og hvad der ikke er muligt

at forklare de forbindelser man kan iagttage mellem de sproglige former og de betydninger de genererer

(Deres anvendelser)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

2. Projektets emner

Koncentration om form : **SYNTAKS**

Projektet bør bygges modulært op hvis vi skal leve op til hvad vi har lovet i titlen

"PRÆ-PROBLEM"

Syntaks er et præteoretisk begreb der kun kan defineres inden for rammerne af en given teoretisk tilgang

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

2. Projektets emner

1. Sætningsstruktur vs. Nominalstruktur : **Hvad er det?**
2. På tværs af teoretiske tilgange : **Vel intet at definere(?)**
3. De tre underprojekter:

Begreberne må defineres så vi sikrer at vi taler om det samme

→ sikre TERTIUM COMPARATIONES

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3. Mit evt. bidrag

- Om mine tidligere arbejder – bl.a. kontrastiv lingvist
- Valens (inspireret) teori – især i **DFS** sammenhæng
  - bl.a. definitionsforslag til forskel argument / modifikation
  - De fire typer sætningsled
- Et par eksempler på forskelle og ligheder både på sætnings- og nominalniveau:
  - Modifikation: adjektivers plads, adverbialers plads
  - Valens begge steder, adjektiver som argument

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3. Mit evt. bidrag

AFGØRENDE UDGANGSPUNKT

Det konsekvente skel mellem

- **Ledfunktion (syntaktisk funktion)**
- **Konstituent (materiale)**
- (Tekstfunktion)

De fire grundlæggende ledtyper:

+/- bundet / argument-modifikator (omvendt styringsforhold)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3. Mit evt. bidrag

Syntaktisk analyse kombinerer komposition og dependensanalyse

Eksempler på katagmer:

- Nexus (Subjekt – Verbalsyntagme)
- Præpositionssyntagmer
  1. De læste på lektion / * De læste på - *^{NB} De læste lektien
  2. Hun fremskaffede en fribillet til sin mand
  3. Hun stillede vasen hen i vinduet
(Heltoft u.u.)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3. Mit evt. bidrag

- Et par eksempler på forskelle og ligheder både på sætnings- og nominalniveau:
  - Modifikation: adjektivs plads, adverbialers plads
    - *Il a légèrement mangé / Il a mangé légèrement*
    - *Pure bêtise / eau pure – première scène / scène première*
  - Valens begge steder, adjektiver som argument
    - *Les Normands ont conquis l'Angleterre / La conquête de l'Ang. Par les N.*
    - *Des nuages passent → Les passages des nuages →
Le passage de nuages (inkorporation) →
Un passage nuageux (adjektiv som argument)*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3. Mit evt. bidrag

(Nominale?) ytringer uden finit verbal?:

En centre ville, d'accord, mais ailleurs, non.

Intéressant la Patagonie.

Le lendemain bombe.

*Puis il m'a envoyé – faire faire un audio vestibulaire – à
Marignane - **là aussi – panique** – j'avais la vestibule
gauche – qui ne fonctionnait plus*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3.1. Argumentstruktur

Valensteorien:

- Om den valensbærende størrelses medfødte anvisninger: argument-antal, funktion, form
- Tætteste valensled, sekundær prædikation, konsekvenser for konsistens m.m. →
- Det prædikative fundament, objektets særstatus mange argumenter
(se Sten HO p. 11)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3.2. Modifikation

- Typer: sammenhænge med materiale og betydning
- Generelle placeringsprincipper for led
  - Virkefelt – kvalitet/grad/relation... – tyngde(?) – ...?
- Kvantorer (også i determinering?)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3.3. Determination

Nominalsytagnet er en dependensstruktur
der består af:

- Et determinativ der styrer en kerne, som er valensbærer.
- Determinativet (på fransk) er egentlig et klitiseret pronomen:
  - *La maison de mes parents – celle de mes parents*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3.3. Determination

Klassifikatorsprog

- Determinativet (på fransk) giver instrukser vedr. reference:
  - Bestemthed
  - Tal
  - Klasse, specielt konsistens (ved ubestemt):
    - *du sucre / un sucre – un lion / du lion*
  - Klasse, udvidet:
    - Kvantificerende: *un kilo de beurre, une pincée de poivre, ..., un verre de vin, ..., trois pommes, ..., beaucoup de, ... pas de, ...*
    - Klassificerende: *la ville de Paris, son crétin de fils, sa Suédoise d'épouse, cet idiot de Pierre, une drôle de vie*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

3.3. Determination

På sætningsniveau?

Har determinationen med **illokution**, og /eller **diskursiv/tekstuel integration** e.l. at gøre??

Kunne man sige at den nominale determination erstattes af sætningsdetermination i tilfælde som:

Étrange question!

(mais) formidable réponse!

Hvor der ikke er noget determinativ (jf *quelle étrange question!*)

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

4. Emner / idékatalog(?)

- Exocentriske og endocentriske sprog
  - støtteverbumbonstruktioner bliver interessante:
    - *Forsøge en løsning* → (*Gøre*) *et forsøg på en løsning*
    - *Bryde ind* → *begå et indbrud*
    - ...

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

4. Emner / idékatalog(?)

- Ledstilling
  - klitika
  - materialetypers betydning
  - faseadverbialer m.m.
- Indkorporering
  - I verbalsyntagmer
    - *se på hus, slå sig på flasken, avoir faim, se laver*
  - I nominalsyntagmer
    - *le retrait d'argent, la soif d'égalité, un passage de nuages*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

4. Emner / idékatalog(?)

- Leksikon – syntaks – semantik = problem for den tværteoretiske tilgang
- Adjektiver som argumenter / modifikatorer
- Fokusdomæner i nominaler og sætninger – på tværs af sprog
- Virkefeltsforhold – forskellige tilgange?

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008

HJÆLP!

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR
Fransk

Henning Nølke
LiFoSæNo, 28. februar 2008